

Synpunkter: Betänkande av vattenförvaltningsutredningen (SOU 2019:66)

Bakgrund

Kanslierna från Vätternvårdsförbundet och Vänerns vattenvårdsförbund lämnar här in ett gemensamt svar på betänkandet. Vi har valt att huvudsakligen fokusera på kapitel 18. Vi har svarat med utgångspunkt från vårt ansvarsområde, där vi är utföransvariga för den nationella miljöövervakningen i Vänern och Vättern, samt utgör vattenråd för respektive sjö.

Synpunkter

- Vi tycker det är positivt att fokus på (huvud)avrinningsområden ska förstärkas, och att man nu väljer att lägga fokus på åtgärdsarbete över kartläggning av status och påverkan. Vattenråden kommer spela en viktig roll här.
- Vi instämmer i bedömningen att **övervakningsprogrammen** inte fullt ut följer vattenförvaltningens behov. Anpassning till vattenförvaltningens behov är nödvändig men kan bara vara en del i utformning av övervakningsprogram.
Övervakningen behövs även för att följa upp andra mål, som till exempel inom Natura 2000-områden med EU-direktiven fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet, samt Sveriges miljömål. Miljöövervakningsdata är också av intresse för forskningen då det finns långa tidsserier inom det [nationella delprogrammet stora sjöarna](#).
Övervakningsprogram bör tas fram med berörda utförare där det är lämpligt, dvs utöver bl.a. SLU och SMHI.
- Vi instämmer helt i bedömningen att **övervakningsdata** behöver tillgängliggöras digitalt så komplett som möjligt. Vi instämmer då också i att det behöver bli tydligt och enkelt för de aktörer som förväntas leverera data till datavård. Datavårdsskapet behöver fortsätta att utvecklas för att bli användarvänligt och för att inkludera resultat från alla relevanta undersökningar.
- Det betonas också att **avrinningsområdesperspektiv** måste öka i alla delar av vattenförvaltningsarbete. Vi instämmer i detta.

- För att stödja och utöka arbetet föreslås i utredningen att inrätta **avrinningsområdessamordnare** och kommunstödjare hos länsstyrelserna. Dessa saknas idag och vi är övertygade att detta skulle vara en gynnsam och effektiv tillgång.
- Det finns mycket **lokal och regional kunskap** hos en mängd olika aktörer, dvs även utanför myndigheter och kommuner. Vi tänker här på vattenvårdsförbund, vattenråd och liknande organisationer. Denna kunskap bör tillvaratas i alla delar av vattenförvaltningen – från kartläggning och analys till åtgärdsplaneringen.
- Vi instämmer i betydelsen av **samverkan** och tycker det är positivt att vikten av samverkan generellt lyfts fram och att behovet att samverka ska förtydligas och utvecklas. På ett flertal ställen i underlaget framhävs att vattenråden är viktiga och att deras engagemang bör uppmuntras. Vi instämmer, vattenråden har en stor betydelse för en fungerande samverkan inom vattenförvaltningen. Idag används de flesta vattenråden snarare för att ”förankra” än att utvecklas tillsammans. Mer utbyte mellan vattenråden och myndigheter är önskvärt och nödvändigt.
- Vattenråden är lokalt förankrade och en samlingsplattform för många olika aktörer med bred kunskap och olika – ibland motstridiga – intressen. **Lokala referensgrupper** bör i första hand vara vattenråden. I stora avrinningsområden bör även delvattenråd eller mindre grupper kunna utgöra denna funktion. Det är avgörande att deras kunskap används.
- Förstärkning med huvudsakligen ekonomiska **resurser** behövs för många vattenråd för att kunna anställa vattensamordnare och trygga verksamheten.

Friederike Ermold, sakkunnig vatten
Vätternvårdsförbundet

friederike.ermold@lansstyrelsen.se

www.vattern.org

Sara Peilot, verksamhetsledare
Vänerns vattenvårdsförbund

sara.peilot@lansstyrelsen.se

www.vanern.se